

blik på at etablere en afspærring og holde personer uden for et afspærret område, jf. lovforslagets § 4, eller med henblik på at gennemføre et indgreb i anledning af en konkret og nærliggende fare for orden eller sikkerhed, jf. lovforslagets § 5. Magt vil endvidere kunne anvendes i forbindelse med offentlige forsamlinger og opløb og ved indgreb over for svage og udsatte persongrupper, når betingelserne for indgreb og magtanvendelse i øvrigt er opfyldt. For så vidt angår indgreb for at vurdere, om en svag eller udsat person befinder sig i fare, henvises til nr. 6 nedenfor.

§ 15, nr. 2, indebærer, at politiet kan anvende magt med henblik på at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben. Bestemmelsen giver politiet hjemmel til at anvende magt med henblik på at gennemtvinge besigtigelse af en persons legeme samt undersøgelse af tøj og genstande, herunder køretøjer, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 6.

§ 15, nr. 3, fastsætter, at magt kan anvendes med henblik på at bringe strafbar virksomhed til ophør eller i forbindelse med efterforskning og forfølgning af strafbare forhold. Bestemmelsen omfatter de tilfælde, hvor politiet efter retsplejeloven har adgang til at iværksætte straffeprocessuelle indgreb, som det efter omstændighederne kan være nødvendigt at gennemføre med fysisk magt.

§ 15, nr. 4, indebærer, at politiet om nødvendigt kan anvende magt i situationer, hvor politiet yder bistand til en anden myndighed i forbindelse med denne myndigheds administration af lovgivningen.

§ 15, nr. 5, indebærer, at magt kan anvendes som led i udførelse af kontrol- og tilsynsopgaver. Det vil bl.a. omfatte kontrol- og tilsynsopgaver efter færdselsloven, dyreværnsloven, restaurationsloven, inkasoloven, lov om vagtvirksomhed og våbenloven.

§ 15, nr. 6, indeholder hjemmel til, at politiet kan anvende magt med henblik på at vurdere, om et barn, en beruset eller en syg eller hjælpeløs person, befinder sig i en fare. Bestemmelsen omfatter de situationer, hvor der efter lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 1, § 11, stk. 2, nr. 1 og § 13, stk. 2, nr. 1, kan foretages indgreb over for en syg og hjælpeløs person, en beruset eller et barn på baggrund af en formodning om, at den pågældende er i fare. Bestemmelsen i nr. 6 supplerer således bestemmelsen i nr. 1.

Der henvises endvidere til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 16

Lovforslagets § 16 indeholder de grundlæggende generelle betingelser for politiets magtanvendelse.

Bestemmelsen omfatter f.eks. anvendelse af almindelig fysisk magt, håndjern eller sømmåtter. Bestemmelsen omfatter endvidere anvendelse af de magtmidler, der er udtrykkeligt reguleret af de særlige bestemmelser om skydevåben, stav, hund og gas.

Bestemmelsen omfatter både magtanvendelse over for personer og magtanvendelse over for ting, f.eks. opbrydning af en dør for at pågribe en person, der har forskanset sig, eller afgivelse af skud mod et bildæk for at bringe et køretøj til standsning.

Endvidere omfatter bestemmelsen alle situationer, der kan give anledning til magtanvendelse, det vil sige afværgelse af angreb, retshåndhævelse og nødhjælp. Bestemmelsen omfatter i den forbindelse også magtanvendelse, der rammer eller truer med at ramme udenforstående.

§ 16, stk. 1, angiver de grundlæggende betingelser for politiets konkrete magtanvendelse.

Magtanvendelsen skal for det første være "nødvendig og forsvarlig". Tilsvarende udtryk findes i straffelovens § 13, og denne bestemmelse skal sammen med retspraksis på området være vejledende for forståelsen af de nævnte udtryk.

Kravet om, at magtanvendelsen skal være nødvendig og forsvarlig indebærer, at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige. Kan den konkrete opgave løses ved, at politiet udsteder et påbud mv., må magtanvendelse ikke finde sted.

Det er imidlertid ikke en absolut betingelse, at politiet forinden anvendelse af magt har forsøgt at løse situationen med et påbud mv. Hvis øjeblikkelig magtanvendelse efter en konkret vurdering er nødvendig, f.eks. for at afværge et påbegyndt angreb på en person, kan politiet gribe til magtanvendelse uden forinden at have forsøgt at løse situationen ved et påbud mv.

Der må endvidere kun anvendes den fornødne magt. Er anvendelse af almindelig fysisk magt tilstrækkelig, må der ikke anvendes skydevåben og som udgangspunkt heller ikke stav eller andre kraftigere midler.

Hvornår magtanvendelse er nødvendig og forsvarlig beror på en samlet vurdering af hele den konkrete situation. Der skal således bl.a. foretages en konkret vurdering af, hvilket magtmiddel, der må anses for mest egnet, og herunder samlet set må forventes at medføre mindst skade. Uanset at anvendelse af almindelig fysisk magt måske vil kunne sprede et farligt opløb, vil dette kunne indebære en så nærliggende risiko for personlig overlast for den enkelte polititjenestemand eller andre, at politiet i situationen vil være berettiget til at anvende f.eks. gas eller hund. I andre til-